

Asettamispäätös

30.10.2024

VN/26666/2024

VN/26666/2024-OKM-5

Jakelussa mainituille

Ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen lainsäädännön uudistamisen valmisteluryhmän aset- taminen

Työryhmän tehtävät

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tällä päätöksellä asettanut työryhmän valmistelemaan ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen uudistamista. Työryhmä tehtävänä on tukea hallituksen esityksen ja sen nojalla annettavien asetusten valmistelua, erityisesti ensihoitaja-, kätilö- ja terveydenhoitajakoulutuksen laajuuden ja osaamistavoitteiden määrittelyä tiiviissä yhteistyössä korkeakoulujen ja muiden keskeisten sidosryhmien kanssa.

Opintotukilaki mahdollistaa lähtökohtaisesti tuen saamisen kelpoisuutta tuottaviin lisäkoulutuksiin. Työryhmä tekee tarvittaessa ehdotukset muista opintotukilakiin tarvittavista muutoksista. Lisäksi työryhmä arvioi uudistuksen vaikutuksia korkeakoulujen opiskelijavalintaan.

Valmistelu sovitetaan yhteen terveydenhuollon ammattihenkilölain uudistuksen kanssa. Työryhmä kuulee Tehyä, Suomen Kätilöliittoa, Suomen Ensihoitoalan Liittoa, Suomen Terveystieteiden Liittoa, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira ja Suomen opiskelijakuntien liittoa (SAMOK) valmistelun keskeisissä vaiheissa. Työryhmä voi asettaa tarvittaessa alatyöryhmiä ja kutsua kuultavaksi asiantuntijoita. Työryhmän toimikausi päättyy hallituksen esityksen antamiseen eduskunnalle, arviolta vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kokoonpano

Puheenjohtaja

Johtaja Jonna Korhonen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Jäsenet

Rehtori Riitta Rissanen, Lapin ammattikorkeakoulu

Osaamisaluejohtaja Päivi Haarala, Metropolia ammattikorkeakoulu

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Jatkuvan oppimisen johtaja Riitta Turjamaa, Savonia-ammattikorkeakoulu

Yksikön johtaja Susanna Seitsamo, Tampereen ammattikorkeakoulu

Neuvotteleva virkamies Päivi Nygren, sosiaali- ja terveysministeriö

Opetusneuvos Sanna Hirsivaara, opetus- ja kulttuuriministeriö

Hallitusneuvos Henna Närhi, opetus- ja kulttuuriministeriö

Neuvotteleva virkamies Virpi Hiltunen, opetus- ja kulttuuriministeriö

Työryhmän asiantuntijasihteereinä toimivat opetusneuvos Sanna Hirsivaara ja hallitusneuvos Henna Närhi.

Työryhmäkokoonpano ei täytä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä asetettuja vaatimuksia. Ryhmään nimettäviltä tahoilta ei ole ollut mahdollisuutta nimetä sekä mies- että naisehdokkaita, joten poikkeamiselle on lain 4 a §:n 1 momentissa tarkoitettut erityiset syyt.

Tausta

Ammattikorkeakouluissa suoritettavat ensihoitajakoulutus, (laajuus 240 op, kesto 4 vuotta), terveydenhoitajakoulutus (laajuus 240 op, kesto 4 vuotta), kättilökoulutus (laajuus 270 op, kesto 4,5 vuotta) ja sairaanhoitajan diakoninen hoitotyön koulutus (laajuus 240 op, kesto 4 vuotta) ovat niin kutsuttuja kaksoistutkintoja. Tutkintoon sisältyy yleissairaanhoidon koulutus (laajuus 180 op, kesto 3 vuotta) ja koulutuksesta myönnetään sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto sekä sairaanhoitaja (AMK) tutkintonimike ja tämän lisäksi ensihoitaja (AMK), kättilö (AMK) tai terveydenhoitaja (AMK) tutkintonimike.

Kättilö (AMK) ja terveydenhoitaja (AMK) –tutkintonimikkeen saaneet saavat kättilön tai terveydenhoitajan ja sairaanhoitajan laillistuksen. Sairaanhoitaja, diakoninen hoitotyö -koulutusohjelmasta valmistunut (sairaanhoitaja-diakonissa) laillistetaan sairaanhoitajana ja lisäksi hänellä kelpoisuus toimia evankelis-luterilaisen kirkon diakonian virassa. Ensihoitaja (AMK) –tutkintonimikkeen saanut laillistetaan ainoastaan sairaanhoitajana.

Näistä niin kutsutuista kaksoistutkinnoista ei ole säädetty ammattikorkeakoululainsäädännössä, vaan ne perustuvat ammattikorkeakoulujen käytäntöihin. Lainsäädännön näkökulmasta opiskelijat otetaan suorittamaan tiettyä ammattikorkeakoulututkintoa tai tiettyjä ammattikorkeakoulututkintoja ja tutkinto tai tutkinnot myönnetään opiskelijalle, joka on suorittanut kyseistä tutkintoa koskevat ammattikorkeakoulun opetussuunnitelman mukaiset tutkintovaatimukset.

Euroopan parlamentin ja neuvoston ammattipätevyyden tunnustamisesta annetussa direktiivissä 2005/36/EY (jäljempänä ammattipätevyysdirektiivi) säädetään kättilön ja yleissairaanhoidosta vastaava sairaanhoitajan koulutuksen vähimmäisvaatimuksista koulutuksen sisältöä ja rakennetta koskien. Ammatit kuuluvat direktiivin koulutuksen vähimmäisvaatimusten yhteensovittamiseen perustuvan tunnustamisen eli niin kutsutun automaattisen tunnustamisjärjestelmän piiriin.

Suomi on ilmoittanut täytäntöönpannessaan direktiivin, että suomalainen kättilökoulutus vastaa koulutuksen vähimmäisvaatimuksia, jolloin tutkinto tunnustetaan automaattisesti artiklan 40 ja 41 nojalla.

Yksinkertaistettuna direktiivin mukaan kättilökoulutuksessa on kolme perusmallia, joko

1. täysipäiväinen kättilön koulutus, joka on kestänyt vähintään 3 vuotta (väh. 4600 h) tai
2. todistus sairaanhoitajakoulutuksen suorittamisesta, jonka jälkeen suoritetaan täysipäiväinen kättilön koulutusohjelma 2 vuotta (väh. 3600 h) tai
3. todistus sairaanhoitajakoulutuksen suorittamisesta, jonka jälkeen suoritetaan täysipäiväinen kättilön koulutusohjelma 18 kk (väh. 3000 h), minkä jälkeen 1 vuoden ammattiin liittyvien tehtävien harjoittaminen (+ toimivaltaisen viranomaisen siitä antama todistus).

Suomessa todistus myönnetään samaan aikaan sairaanhoitajakoulutuksen ja kätilökoulutuksen suorittamisesta. Kätilö (AMK) tutkintonimikkeeseen johtavan tutkinnon laajuus on 270 opintopistettä eli 4,5 vuotta. Yleissairaanhoidon osuus sairaanhoitajakoulutuksessa on vähintään 180 opintopistettä (3 vuotta). Tällöin laskennallisesti kätilö (AMK) -tutkintonimikkeeseen johtavassa koulutuksessa on 90 opintopistettä (1,5 vuotta) kätilökoulutusta. Suomessa laillistaminen ei edellytä ammattikokemusta (1 vuosi), vaan sitä vaaditaan vain tilanteessa, jossa pätevyyden omaava siirtyy toiseen jäsenvaltioon harjoittamaan ko. ammattia ja kun halutaan päästä automaattisen tunnustamisen piiriin. Ensihoitajien ja terveydenhoitajien koulutusrakenteille ei ole ammattipätevyysdirektiivin asettamia vaatimuksia.

Valmistelun on tarkoitus pohjautua sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittämishankkeessa (SOTEKO) tehtyihin ehdotuksiin. Ensihoitajien ja terveydenhoitajien koulutus toteutettaisiin jatkossa erikseen säänneltynä ensihoitaja- ja terveydenhoitajakoulutuksena, jonka laajuus on alustavasti 60 opintopistettä. Toisen asteen koulutuksen suorittaneet voivat hakeutua nykyiseen tapaan suorittamaan yhtä aikaa sairaanhoitajakoulutusta ja ensihoitaja- tai terveydenhoitajakoulutusta, jolloin koulutusten laajuus on yhteensä 240 opintopistettä.

Sairaanhoitajaksi laillistetut voivat hakeutua suorittamaan pelkkää ensihoitaja- tai terveydenhoitajakoulutusta, jonka laajuus olisi 60 opintopistettä. Tällöin koulutuksen pituus olisi yhteensä 210 op + 60 op. Jatkossa ensihoitajat laillistettaisiin myös ensihoitajina, jotta ensihoitajien kelpoisuus ja ammattiasema sekä suoritettavan koulutuksen asema olisi selkeää.

Kätilöiden koulutus toteutettaisiin jatkossa erikseen säänneltynä kätilökoulutuksena, johon pääsyn edellytyksenä on sairaanhoitajan muodollista pätevyyttä osoittava asiakirja. Kätilökoulutuksen laajuus on 18 kuukautta ja 3000 tuntia. Automaattinen tunnustaminen edellyttäisi lisäksi 1 vuoden ammattiin liittyvien tehtävien harjoittamista, mutta tämä koskisi vain henkilöitä jotka olisivat liikkumassa EU/ETA-alueen sisällä.

SOTEKO-hankkeessa ehdotettiin, että jatkossa uusi tutkintonimike voitaisiin näissä rajatuissa tilanteissa myöntää myös erikseen säännellyn koulutuksen suorittamisen perusteella henkilölle, jolla on jo sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto.

Koulutusrakennetta koskevien säädösmuutosten lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee erikseen ehdotuksen ensihoitaja-, terveydenhoitaja- ja kätilökoulutus huomioimisesta korkeakoulujen perusrahoituksen rahoitusmallissa. Koulutus olisi jatkossakin maksutonta, mikä huomioidaan ammattikorkeakoululaissa.

Kustannukset ja rahoitus

Ryhmien työskentelystä aiheutuvat kustannukset korvataan opetus- ja kulttuuriministeriön TA-tililtä: 29.40.20.1.1.

Tiede- ja kulttuuriministeri

Sari Multala

Opetusneuvos

Maija Innola

Jakelu

Metropolia ammattikorkeakoulu, Päivi Haarala
Savonia ammattikorkeakoulu, Riitta Turjamaa
Tampereen ammattikorkeakoulu Oy, Susanna Seitsamo
Lapin ammattikorkeakoulu Oy, Riitta Rissanen
OKM NUOLI Strategia- ja ohjausryhmä, Virpi Hiltunen

OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto, Jonna Korhonen
OKM KTPO Strategisen ohjauksen vastuualue, Henna Närhi
OKM KTPO Korkeakoulupolitiikan vastuualue, Sanna Hirsivaara
STM APO Asiakkaat ja henkilöstö -yksikkö, Päivi Nygren

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Emmi Venäläinen
OKM KTPO Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto, Sirkku Linna
Tehy
Suomen Terveystieteiden tutkimuskeskus
Suomen Ensihoitoalan Liitto
Suomen Kätilöliitto
Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK

VN/26666/2024-OKM-5

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: